

BİLİMSEL YAYINLAR YAYIN ETİĞİ ve HAKEMLİK

Prof. Dr. Hilal Özdağ Ankara Üniversitesi Biyoteknoloji Enstitüsü

Gözlem ve Tespitler

- Lisans öğrencisi
- Lisansüstü öğrenci
- Doktora sonrası araştırıcı
- Öğretim üyesi/Araştırmacı
- Ulakbim Yaşambilimleri Veritabanı Komitesi üyesi
- Molecular and Cellular Biochemistry (Springer)
   Editorial Board üyesi olarak gözlem ve tespitler...

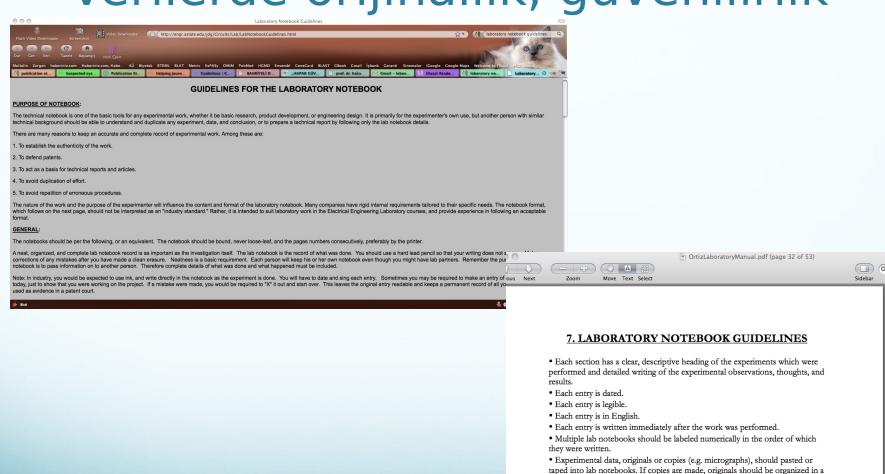
Yayın Etiğinde Temel Konular

- Bilimsel araştırmaların sonuçlarının bilim camiası paylaşılması amacını taşıyan makale hazırlama ve yayına gönderme süreci belirli etik kural ve düzenlemeleri gerektirmektedir. Bu süreçte etik:
- 1. Makalenin temelini teşkil eden araştırma sonuçlarının doğruluğu,
- 2. Makalenin temelini teşkil eden araştırma sonuçlarının özgünlüğü,
- 3. Makalede yazarlık konusunun liyakat ve hakkaniyet esaslarına göre düzenlenmesi ile ilgili olarak önem kazanmaktadır.

Hakemlik müessesesi

- İlk kez 1665 yılında İngiliz Bilimler Akademisinin uygulaması ile hayata geçirildi.
- Bilimsel bulguların bilim dünyası ile paylaşılmadan önce yaklaşım, metodoloji, yenilik ve muhakeme kriterleri esas alınarak objektif bir şekilde incelenmesi.

Veri Fabrikasyonuna Karşı: Verilerde orijinallik, güvenilirlik

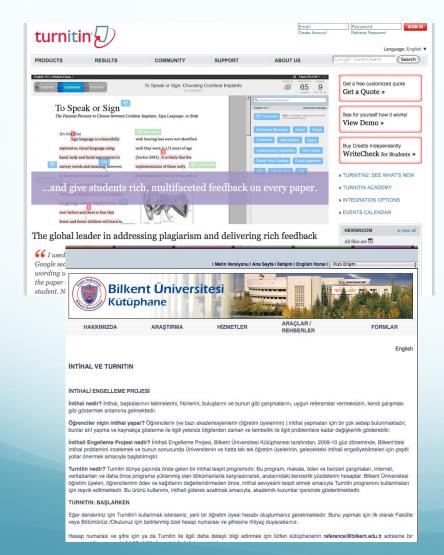
separate binder on which the lab notebook number and page are denoted.

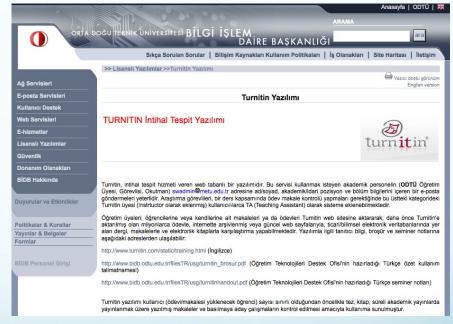
On collaborations, clearly indicate who did what work and who was present

• At the end of a research project, all lab notebooks will be returned and archived in the group for use by as reference for future students.

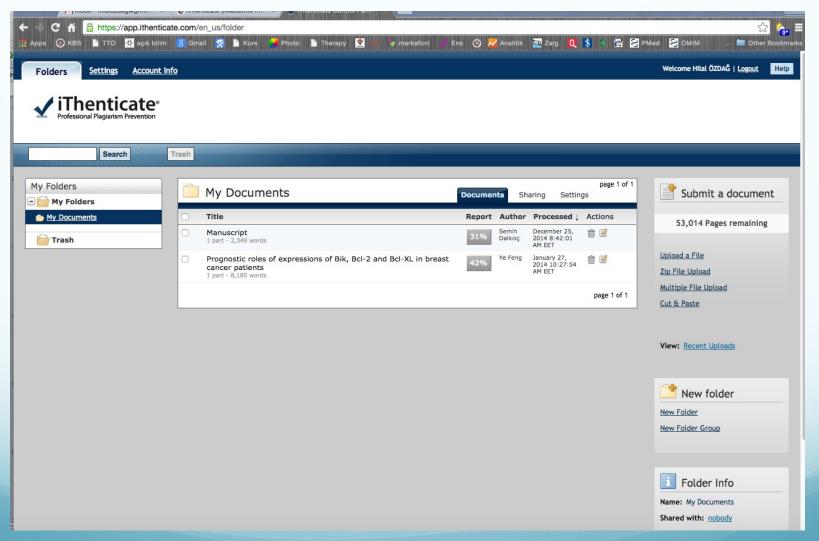
for which experiments.

Makalenin temelini teşkil eden araştırma sonuçlarının özgünlüğü

Makalenin temelini teşkil eden araştırma sonuçlarının özgünlüğü

MAKALEDE YAZARLIK: Vancouver Protokolü

- Makale yazarlığı önemli oranda entellektüel katkıyı gerektirmektedir:
- Çalışmanın fikri temellerinin oluşturulması, tasarımı veya verinin analizi ile yorumlanması
- Makalenin yazılması veya entellektüel içeriğine yönelik eleştirel değerlendirmenin yapılması
- Makalenin son halinin onaylanması
- Makale yazarı olacak araştırmacıların bu üç kritere uyması gerekmektedir.
- Aşağıdaki durumlar makale yazarlığı için gerekçe kabul edilemez:
- Çalışma için gerekli çalışma altyapısı ve finansal desteğin bulunması veya sağlanması
- Yalnızca örnek veya veri toplanması
- Araştırma grubunun bağlı bulunduğu kurumun yöneticiliğinin icra edilmesi

ETİK DÜZENLEMELER İCRAİ YAPILANMA

- Üniversite Etik Kurulu (İhtisas komisyonları kurulmalı-Yayın Etiği/Mobbing.... Aynı kurullar tarafından değerlendirilemez)
- Üniversite Senatosu
- YÖK
- Bilimsel Dergi Etik Kuralları
- Bilimsel Dergi Yönetimlerinden oluşacak bir kurul (COPE-Comitee on Publication Ethics)

Hakemliği öğrenmek

- Lisansüstü eğitim süreci
  - Derslerde bu konuya yönelik eğitim
  - Makale saatlerinin tartışma formatına sokulması
  - Hocaların kendilerine değerlendirilmek üzere gönderilen makaleleri gizlilik esasına dikkat ederek belirlediği öğrencisi ile beraber değerlendirmesi.

Hakemin Sorumluluğu

- Etik sorumlulukları
- Bu değerlendirmeye yeterli vakti ayırabilecek miyim?: Genç hakemlerin kıdemli hocalara göre hakem raporlarının hazırlanmasına daha yeterli vakit ayırdığı gözlenmektedir.
- Gönderilen makalede geçen tüm konu ve yaklaşımlara hakim miyim?

Yazarların hakemlik sürecini beğenmelerinde etki eden faktörler: "Makalem yayınlandığına göre hakemlik iyi yapılmış..."

Author Perception of Peer Review

Impact of Review Quality and Acceptance on Satisfaction

Ellen J. Weber, MD

Patricia P. Katz, PhD

Joseph F. Waeckerle, MD

Michael L. Callaham, MD

EER REVIEW IS A RESOURCEintensive process relying on considerable, chiefly volunteer, effort to evaluate manuscripts for publication and craft objective and constructive reviews. However, little is known about how author's experience the peer-review process and, in particular, whether the quality of the reviews affects their satisfaction. Previous studies suggest that prestige and circulation are the factors frequently used by researchers in determining the journal to which they submit their work, while other aspects of the processquality of the journal's peer-review panel, likelihood of acceptance, turnaround time, and biostatistical reviewhave less influence on their choice.^{1,2}

The Annals of Emergency Medicine has

Context To determine author perception of peer review and association between quality of review and author satisfaction.

Methods Survey between May 1999 and October 2000 of 897 corresponding authors of manuscripts under consideration by the *Annals of Emergency Medicine* and had received final editorial decisions during the study period. A total of 576 authors (64%) returned the survey. Using a 5-point Likert scale, the survey assessed differences in satisfaction between authors whose manuscripts were accepted, reviewed and rejected, and rejected without full review. The association of author satisfaction with editor's assessment of review quality, publication decision, author sex, specialty, and publication experience were also assessed.

Results Overall mean (SD) satisfaction score, indicated by agreement with "My experience with the review process will make me more likely to submit to *Annals* in the future," was 3.1 (1.0) and was significantly higher among authors of accepted papers (3.7 [0.9]) than among either group of rejected papers (rejected/reviewed, 2.8 [1.0]; rejected/no review, 3.0 [0.9]; P.05). Authors whose manuscripts were reviewed and rejected were the least satisfied with the time to decision (rejected/reviewed, 3.0 [1.2] vs accepted, 3.7 [1.0] and rejected/no review, 3.9 [0.9]; P<.05). Those whose papers were rejected without review were the least satisfied with the letter explaining the editorial decision (rejected/no review, 2.8 [1.2] vs accepted, 4.2 [0.7] and rejected/reviewed, 3.1 [1.2]; P<.05). Among respondents whose manuscripts underwent full review (accepted and rejected/reviewed), overall satisfaction was highly associated with acceptance of the manuscript for publication (odds ratio [OR], 6.12; 95% confidence interval [CI], 3.43-10.91) but not with quality rating of reviews (OR, 1.26; 95% CI, 0.84-1.90).

Conclusion Contributor satisfaction with peer review was modest. Authors of rejected manuscripts were dissatisfied with the time to decision and communication from the editor. Author satisfaction is associated with acceptance but not with review quality.

JAMA. 2002;287:2790-2793

www.jama.com

Yazar isimlerinin bilinmesinin hakemlik sürecine etkileri: Yazar isminin kapatılmasının hakemlik üstüne etkisi olmuştur ancak daha geniş araştırma yapılmalıdır.

Effects of Editorial Peer Review

A Systematic Review

Tom Jefferson, MD

Philip Alderson, MBChB

Elizabeth Wager, MA

Frank Davidoff, MD

HE USE OF PEERS TO ASSESS THE work of fellow scientists goes back at least 200 years.1 It is usually assumed to raise the quality of the end product and to provide a mechanism for rational, fair, and objective decision making. Despite the fact that peer review has such a long history and is so well established, research into its effects is a recent phenomenon. However, the body of original research on the effects of peer review has been growing, and systematic review and synthesis may now be possible.² This review assesses the effects of processes undertaken as part of editorial peer review of original research studies submitted for paper or electronic publication in biomedical journals.

Context Editorial peer review is widely used to select submissions to journals for publication and is presumed to improve their usefulness. Sufficient research on peer review has been published to consider a synthesis of its effects.

Methods To examine the evidence of the effects of editorial peer-review processes in biomedical journals, we conducted electronic and full-text searches of private and public databases to June 2000 and corresponded with the World Association of Medical Editors, European Association of Science Editors, Council of Science Editors, and researchers in the field to locate comparative studies assessing the effects of any stage of the peer-review process that made some attempt to control for confounding. Nineteen of 135 identified studies fulfilled our criteria. Because of the diversity of study questions, methods, and outcomes, we did not pool results.

Results Nine studies considered the effects of concealing reviewer/author identity. Four studies suggested that concealing reviewer or author identity affected review quality (mostly positively); however, methodological limitations make their findings ambiguous, and other studies' results were either negative or inconclusive. One study suggested that a statistical checklist can improve report quality, but another failed to find an effect of publishing another checklist. One study found no evidence that training referees improves performance and another showed increased interrater reliability; both used open designs, making interpretation difficult. Two studies of how journals communicate with reviewers did not demonstrate any effect on review quality. One study failed to show reviewer bias, but the findings may not be generalizable. One nonrandomized study compared the quality of articles published in peer-reviewed vs other journals. Two studies showed that editorial processes make articles more readable and improve the quality of reporting, but the findings may have limited generalizability to other journals.

Conclusions Editorial peer review, although widely used, is largely untested and its effects are uncertain.

www.jama.com

JAMA. 2002;287:2784-2786

Hakemleri harekete geçirmek: Faks, telefon veya eposta ile uyarmanın farkı gözlenmemiştir.

PEER REVIEW

Prodding Tardy Reviewers

A Randomized Comparison of Telephone, Fax, and e-mail

Roy M. Pitkin, MD

Leon F. Burmeister, PhD

HEN PEER REVIEWERS DO not file reviews by the time requested, most journals contact them to urge completion of their review. How should such tardy reviewers be contacted? This study compared contact by telephone, fax, and e-mail with respect to effectiveness in prompting completion of the review.

METHODS

The study was conducted in the main editorial office of Obstetrics & Gynecol-

Context To compare telephone, fax, and e-mail methods of prodding tardy reviewers.

Methods Randomized trial conducted January 1998 through June 1999 at the main editorial office of *Obstetrics & Gynecology*. Reviewers who had failed to file reviews by 28 days after being sent manuscripts (7 days after deadline) were sent identical messages in oral (telephone) or written (fax and e-mail) form inquiring as to the status of review, asking for its completion as soon as possible, and requesting it be sent by fax or e-mail.

Results Of 378 reviewers, proportions returning reviews within 7 days were essentially identical: telephone, 85 (68%) of 125; fax, 86 (67%) of 129; and e-mail, 84 (67%) of 124 (P=.59). In the two thirds who responded, the mean time to return reviews did not differ among the 3 groups.

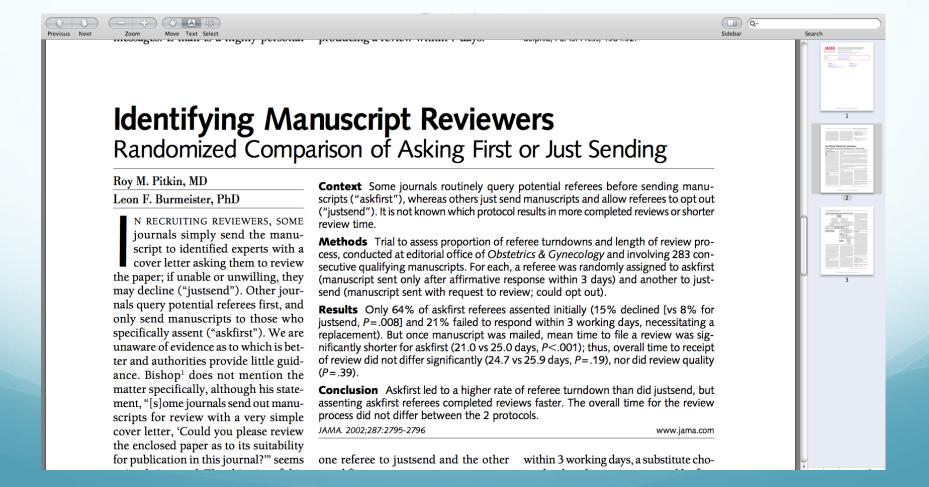
Conclusion Contacting tardy reviewers resulted in a review being received within 7 days in about two thirds of cases, and it made no difference if the contact was made by telephone, fax, or e-mail.

JAMA. 2002;287:2794-2795

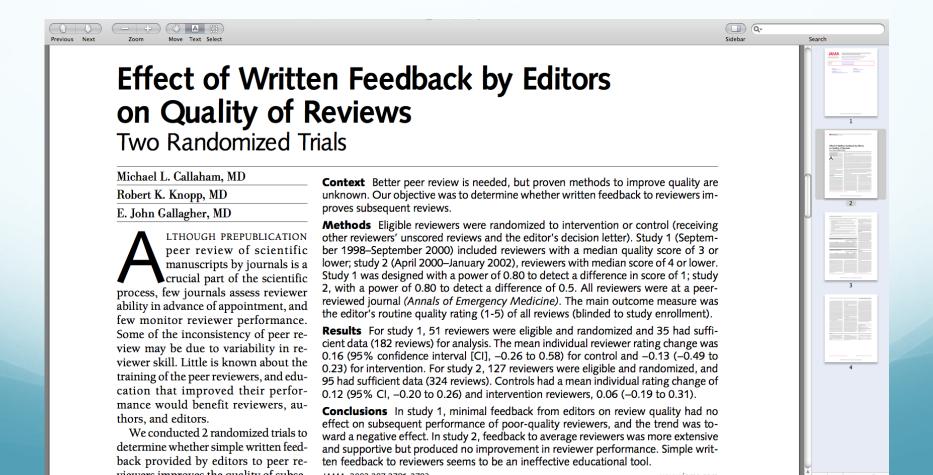
www.jama.com

received among those who returned. The proportions who responded by pro-

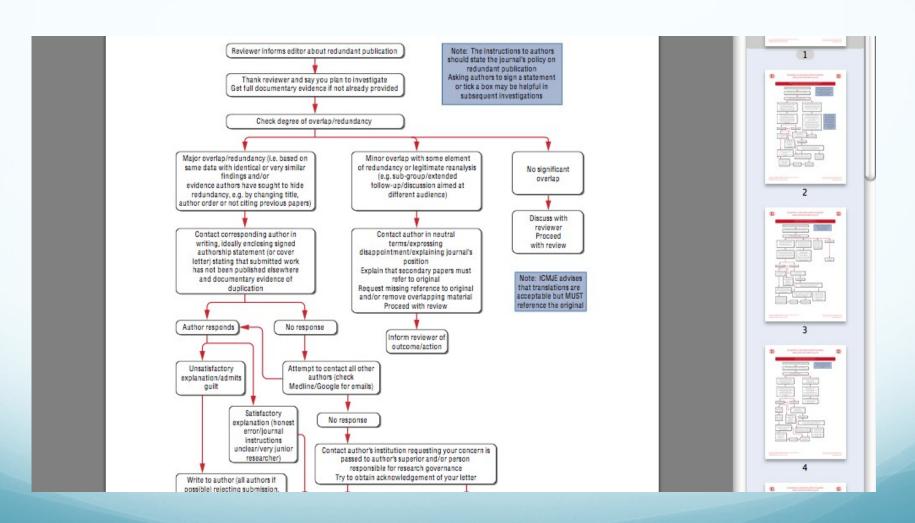
Hakemliği teklif etme usullerinin hakemlik sürecine etkileri: Makaleyi göndermeden önce hakemliğin kabul edilip edilmeyeceğinin sorulmasının belli ölçüde etkisi gözlenmiştir.

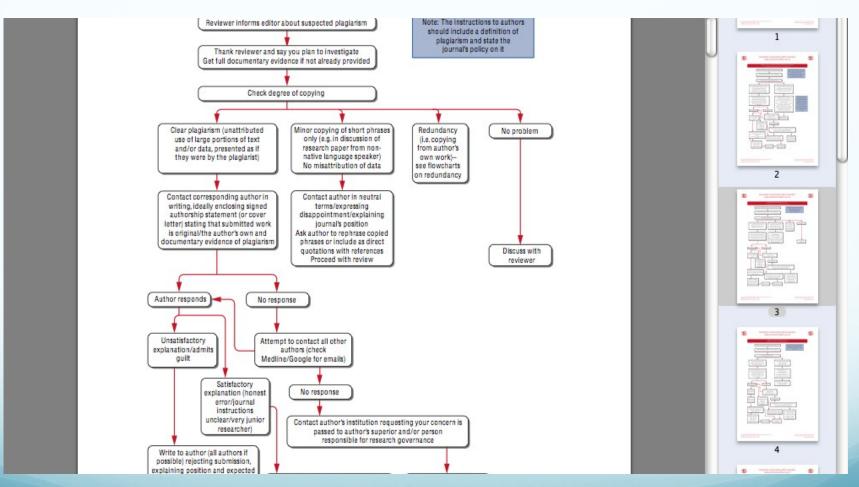
Editörün değerlendirme kalitesine ilişkin geri bildirimde bulunmasının hakemlik üzerine etkileri: Editörün bu nevi girişiminin hakemlik kalitesi üzerine etkisi olmamıştır.

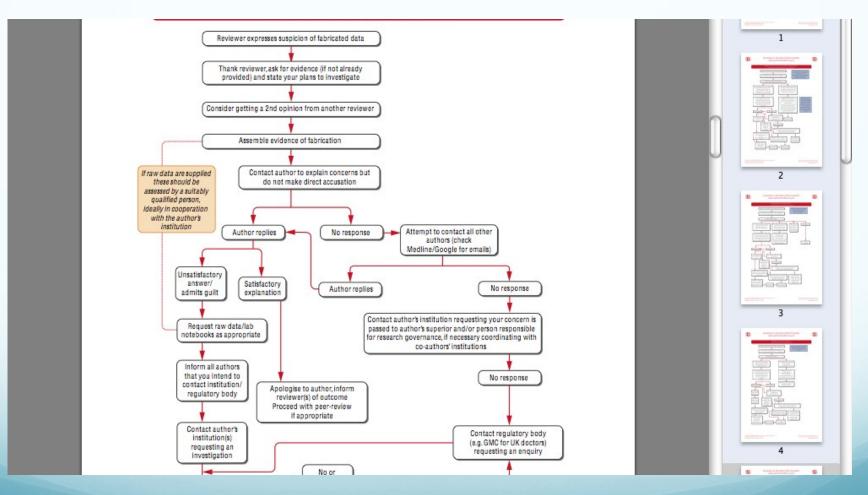
Yayının tekrar olduğunu düşünüyorsanız..

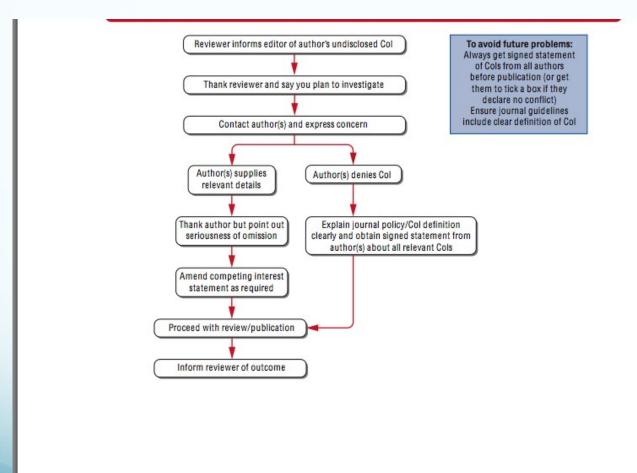
Yayında bir intihalden şüpheleniyorsanız

Fabrikasyon veriden şüpheleniyorsanız

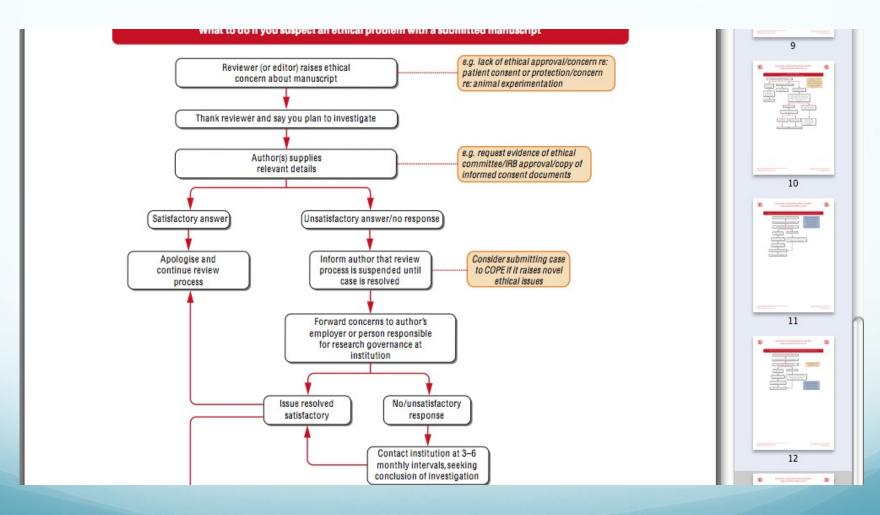

Çıkar çatışmasından şüpheleniyorsanız

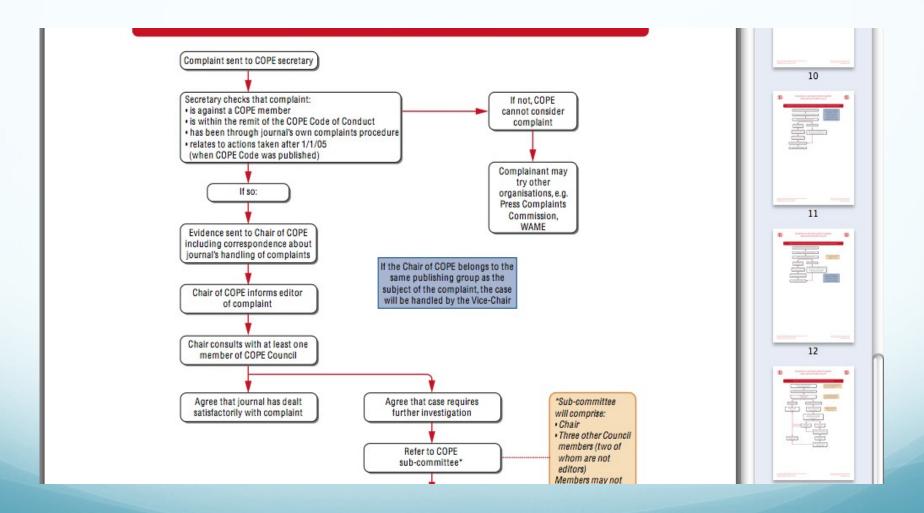

Yayın etiği ile ilgili bir şüpheniz varsa

Editörle ilgili şikayetler

Kurumsal Yapılanma

- Yayın etiği ile doğrudan ilişkili olan hakemlik sürecinin ilke ve uygulamalarının belirlenmesi
- Yayın etiğine uygun olmayan durumlarda uygulanması gereken yol, alınması gereken tedbir yaptırımların belirlenmesi için
- Kurumsal yapılanma elzemdir.

Yapılması Gerekenler Eğitim

- Lisans eğitiminden itibaren ders kitaplarının paralelinde makale odaklı eğitim/sınavların yanısıra ödev temelli değerlendirme.
- Lisansüstü eğitim ve özellikle doktorada uygulamalı makale/proje yazım eğitimlerinin yapılması, doktora yeterlik sınavının bir kuru bilgi sınavı olmaktan çıkarılması.
- Bilimsel araştırma yapmanın yani Makale yayınlamak ve proje yürütücülüğü yapmanın akademisyenliğin en önemli performans kriterlerinin başında yer aldığının verilecek taltiflerle onaylanması

Yapılması Gerekenler Etik

- ÜAK, YÖK ve Üniversitelerin evrensel yayın etiği kriter ve yaptırımlarını tespit edip, bu kriter/ilkelerin arkasında duracak yasal düzenlemeleri hayata geçirmesi
- Yayın etiği ile ilgili üniversiteler/YÖK/ÜAK'ta ihtisas komisyonlarının kurulması/bu komisyonlarda bilim sahaları arasındaki farklı kriter ve teamüllerin gözardı edilmemesine dikkat edilmesi